

Натиск от страна на Русия върху държавите от Източното партньорство и по-специално дестабилизирането на източната част на Украйна

Резолюция на Европейския парламент от 17 април 2014 г. относно руския натиск върху държавите от Източното партньорство, и по-специално относно дестабилизирането на Източна Украйна (2014/2699(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид предишните си резолюции относно европейската политика за съседство, относно Източното партньорство и относно Украйна, и по-специално резолюциите от 27 февруари 2014 г. относно положението в Украйна¹ и от 13 март 2014 г. относно руското нашествие в Украйна²,
- като взе предвид своята позиция, приета на първо четене на 3 април 2014 г. с оглед на приемането на Регламент (ЕС) № ... /2014 на Европейския парламент и на Съвета за намаляване или премахване на митата върху стоки с произход от Украйна³,
- като взе предвид заключенията от извънредното заседание на Съвета по външни работи относно Украйна от 3 март 2014 г. и заключенията от извънредните заседания на Съвета по външни работи от 17 март 2014 г. и 14 април 2014 г.,
- като взе предвид изявлението относно Украйна на държавните или правителствените ръководители на заседанието на Европейския съвет от 6 март 2014 г.,
- като взе предвид заключенията относно Украйна на Европейския съвет от 20 март 2014 г.,
- като взе предвид заключенията от срещата на високо равнище във Вилнюс, проведена на 28 и 29 ноември 2013 г.,
- като взе предвид резолюцията на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа от 9 април 2014 г. относно „Неотдаващите събития в Украйна: заплахи за функционирането на демократичните институции“,
- като взе предвид резолюцията на Общото събрание на ООН от 27 март 2014 г., озаглавена „Териториалната цялост на Украйна“⁴,
- като взе предвид съвместната декларация на лидерите на Г-7 в Хага на 24 март 2014 г.,

¹ Приети текстове, P7_TA(2014)0170.

² Приети текстове, P7_TA(2014)0248.

³ Приети текстове, P7_TA(2014)0285.

⁴ A/RES/68/262.

- като взе предвид член 110, параграфи 2 и 4 от своя правилник,
- А. като има предвид незаконния и незаконосъобразен референдум, организиран на 16 март 2014 г. в Автономната република Крим и в град Севастопол и проведен под контрола на руските войски; като има предвид, че въпреки че международната общност осъди референдума, руските органи и законодатели своевременно пристъпиха към анексирането на украинския полуостров, в разрез с международното право;
- Б. като има предвид, че през последните няколко дни в Източна и Южна Украйна се проведе ограничен брой проруски демонстрации; като има предвид, че проруски сепаратисти, в повечето случаи ръководени от руски специални части, шурмуваха сгради на местната администрация в Харков, Луганск и Донецк; като има предвид, че тези елементи под ръководството на група, наречена „Руския сектор“, окупираха сградата на местната администрация в Донецк, провъзгласиха създаването на суверенна „Донецка народна република“, независима от Киев, и обявиха, че не по-късно от 11 май 2014 г. ще проведат референдум относно отцепването на региона;
- В. като има предвид, че на 12 и 13 април 2014 г. полицейски управления и правителствени сгради в Славянск, Краматорск, Красний Лиман, Мариупол, Йенакиево и други градове в Донецката област бяха нападнати и окупирани от добре въоръжени, неидентифицирани и маскирани въоръжени лица, за които се счита, че са ръководени от руски специални части, по време на серия координирани нападения; като има предвид, че най-малко един служител е загинал, а няколко са били ранени по време на сблъсъците;
- Г. като има предвид, че съществува риск всяка допълнителна ескалация на придружената от насилие дестабилизация в Източна и Южна Украйна да бъде използвана от Русия като фалшив претекст за допълнителна агресия чрез военни средства, за предотвратяване на провеждането на изборите за президент и за насилствена федерализация, предшестваща разделението на Украйна;
- Д. като има предвид, че Русия все още поддържа голям брой готови за военни действия военни части по украинско-руската граница, въпреки обещанието да се оттегли, за да се облекчи напрежението; като има предвид, че съществува реален риск Русия да се опита да повтори „сценария от Крим“;
- Е. като има предвид, че Русия продължава да нарушава международните си задължения, като например произтичащите от Устава на ООН, Заключителния акт от Хелзинки, Устава на Съвета на Европа, и по-специално Меморандума от Будапеща от 1994 г. относно гаранциите за сигурност за Украйна;
- Ж. като има предвид, че ЕС прие пакет от икономически мерки в подкрепа на Украйна, който също така включва макрофинансова помощ и автономни търговски мерки; като има предвид, че Украйна е на път да постигне споразумение с Международния валутен фонд относно план за предоставяне на помощ; като има предвид, че условията, свързани с това споразумение, досега се пазят в тайна;
- З. като има предвид, че социалното и икономическото положение на страната продължава да се влошава поради, *inter alia*, дестабилизацията и търговските ограничения от страна на Русия; като има предвид, че масовата бедност остава един

от най-острите социално-икономически проблеми в Украйна; като има предвид, че според неотдавнашен доклад на ООН равнището на бедност в Украйна понастоящем е около 25% и 11 милиона души получават по-малко от местните социални стандарти;

- И. като има предвид, че на 21 март 2014 г. ЕС и Украйна подписаха политическите разпоредби на Споразумението за асоцииране с намерението да подпишат останалата част от споразумението, което включва задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ) възможно най-скоро;
- Й. като има предвид, че са необходими решителни международни дипломатически действия на всички равнища и процес на преговори, за да се преустанови ескалирането на напрежението, да се предотврати излизането на кризата извън контрол и да се гарантира мирен изход; като има предвид, че ЕС трябва да реагира ефективно, така че да се позволи на Украйна и на всички други източни съседни държави да упражняват изцяло своя суверенитет и своята териториална цялост без неправилен външен натиск;
- К. като има предвид, че веднага след анексирането на Крим Върховният съвет на сепаратисткия регион на Приднестровието в Молдова отправи официално искане към Руската федерация да разгледа възможността за анексиране на Приднестровието;
- Л. като има предвид, че Русия продължава да окупира грузинските региони Абхазия и Цхинвали/Южна Осетия, което представлява нарушение на основните норми и принципи на международното право; като има предвид, че в зоните са проведени етническо прочистване и принудителни демографски промени под ефективния контрол на окупационните сили, които носят отговорността за нарушаването на правата на човека в тези зони;
- М. като има предвид, че Русия увеличи цените на газ за Украйна от 268 щатски долара на 486 щатски долара за хиляда кубични метра от 1 април 2014 г., като едностранно прекрати намалението, което Украйна получаваше като част от Харковското споразумение, уреждащо договора за наем на Севастополската военноморска база, и през последните няколко дни забрани вноса на украински млечни продукти на руска територия; като има предвид, че Руската федерация също така произволно приложи едностранни търговски ограничения върху продукти от Грузия и Молдова;
- Н. като има предвид, че анексирането на Кримския полуостров от Русия представлява извън всякакво съмнение грубо нарушение на международното право, което подкопава доверието в международните инструменти, включително споразуменията за разоръжаване и за неразпространение на ядреното оръжие; като има предвид, че една нова надпревара във въоръжаването може да доведе до допълнителна ескалация; като има предвид, че е наложително да се предотврати подобна опасна ситуация, която би могла да ескалира неконтролируемо;
- 1. Осъжда най-категорично ескалиращата дестабилизация и провокациите в Източна и Южна Украйна; отхвърля всякаква подготовка за провеждане на незаконни референдуми „по подобие на кримския“; отправя предупреждение, че нарастващата дестабилизация и все по-активният саботаж от страна на проруски въоръжени,

обучени и добре координирани сепаратисти, ръководени от руски специални части, биха могли да бъдат използвани като фалшив претекст за военна интервенция на Русия, за предотвратяване на провеждането на изборите за президент и за насилствена федерализация, предшестваща разделянето на Украйна;

2. Изразява дълбоката си загриженост за бързо влошаващата се ситуация и кръвопролитие в Източна Украйна; настоятелно приканва Русия да оттегли незабавно присъствието си в подкрепа на използващите насилие сепаратисти и въоръжени групировки, които са превзели правителствени сгради в Славянск, Донецк и други градове, да прекрати всички провокативни действия, предназначени да подклаждат безредици и да дестабилизируют още повече ситуацията, да оттегли войските си от източната граница на Украйна и да полага усилия за намирането на мирно решение на кризата чрез политически и дипломатически средства; изразява своята солидарност и пълната си подкрепа по отношение на правителството на Украйна, което се опитва да възстанови властта си в окупираните градове, приветства въздържания и премерен начин, по който правителството на Украйна до момента реагира на настоящия етап на кризата, и припомня, че украинските органи имат пълното право да използват всички военни мерки, за да придобият отново контрол върху своята територия, включително правото на самоотбрана, както е определено в член 51 от Устава на ООН; отправя предупреждение към Русия да не използва законното право на Украйна да защитава териториалната си цялост като претекст за провеждането на пълномасщабно военно нашествие;
3. Отново изтъква своята подкрепа за суверенитета, териториалната цялост и политическата независимост на Украйна и на всички държави от Източното партньорство; счита, че актовете на агресия на Русия представляват тежко нарушение на международното право и на собствените ѝ международни задължения, произтичащи от Устава на ООН, Заключителния акт от Хелзинки, Устава на Съвета на Европа и Меморандума от Будапеща от 1994 г. относно гаранциите за сигурност за Украйна, както и на двустранните задължения в рамките на двустранния договор за приятелство, сътрудничество и партньорство от 1997 г.;
4. Подчертава, че в последно време няма съобщения за нападения, сплашване или каквато и да е дискриминация срещу руски или етнически руски граждани или други малцинства в Украйна, което се потвърждава от надеждни международни наблюдатели като ООН, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) и Съвета на Европа;
5. Изразява убеденост, че отстояването от Русия на правото да използва всички средства, за да защитава руските малцинства в трети държави, провъзгласено от президента Путин в неговата реч от 18 март 2014 г., не се подкрепя от международното право и е в разрез с основните принципи на поведението на международно равнище през 21-ви век, като същевременно има риск то да подкопае следвоенния ред в Европа; призовава Съвета на федерацията незабавно да оттегли мандата за използване на сила на украинска земя;
6. Отново изтъква необходимостта ЕС и неговите държави членки да заемат единна позиция в преговорите с Русия; счита, че настоящата ситуация налага Съветът да прилага по-интензивно санкциите от втората фаза и да бъде в готовност за третата

фаза на санкциите (икономически санкции), които трябва да се приложат незабавно; освен това отново отправя своя призив към Съвета бързо да приложи ембарго върху оръжията и технологията с двойна употреба,

7. Призовава за мерки срещу руски дружества и техни дъщерни предприятия, особено в сектора на енергетиката, и срещу руски инвестиции и активи в ЕС, както и за преразглеждане на всички споразумения с Русия с оглед на евентуалното преустановяване на тяхното действие;
8. Настоятелно призовава ЕС да подкрепи Украйна в рамките на международните органи, по-специално международните съдебни органи, ако Украйна реши да заведе дела срещу Русия за нарушаване на нейния суверенитет и на териториалната ѝ цялост;
9. Подчертава неотложната необходимост Русия да започне конструктивен диалог с настоящото законно правителство на Украйна и подкрепя активния ангажимент на ЕС в дипломатическите усилия за намаляване на ескалацията на кризата; очаква четиристранната среща между върховния представител на ЕС по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, държавния секретар на САЩ и министрите на външните работи на Русия и Украйна и изразява надежда, че тя може да допринесе за намаляване на напрежението и за проправяне на път към всеобхватно и трайно дипломатическо решение на кризата; подчертава обаче, че изборът на Украйна по отношение на бъдещето може да бъде направен само от украинския народ чрез демократичен, приобщаващ и прозрачен процес;
10. Посочва, че временното отнемане на правото на глас на руската делегация в Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, наред с приетата от общото събрание на ООН резолюция, в която Русия се осъжда за анексирането на Крим, са недвусмислени знаци за нарастващата изолация на Руската федерация на международно равнище, на която руските органи следва да обърнат подобаващо внимание, ако искат Русия да продължи да се ползва с международно доверие;
11. Призовава за въвеждането на икономически, търговски и финансови ограничения по отношение на Крим и неговите ръководители сепаратисти; заема становището, че тези ограничения следва да се приложат бързо въз основа на анализа на Комисията на правните последици от анексирането на Крим;
12. Отново изразява своята загриженост за съдбата на татарската общност в Крим и безопасността и достъпа до права на лицата, принадлежащи към украиноезичната общност; подчертава отговорността на Руската федерация съгласно четвъртата Женевска конвенция за защита на всички цивилни лица в окупираните територии;
13. Приветства изпращането на специална мисия за наблюдение на ОССЕ, натоварена със задачата да събере информация относно нетипична военна дейност и провокиращи действия, които целят дестабилизиране на положението, а също и да наблюдава правата на човека и на малцинствата в Украйна, и призовава за разширяване на мисията; при все това изразява съжаление, че мисията не е получила достъп до Крим, където са били извършени различни нарушения на правата на човека, включително случаи на насилие срещу журналисти и техните семейства; изразява съжаление поради факта, че понастоящем се съобщава и за нападения над журналисти в Източна Украйна;

14. Освен това призовава за провеждане на щателна мисия за наблюдение на изборите от Бюрото за демократични институции и права на човека към ОССЕ, както и от Парламента и ЕС, с оглед на всеобхватното наблюдение на изборите; призовава изборите за президент на 25 май 2014 г. да се проведат в пълно съответствие с международните стандарти; отхвърля всеки външен натиск за отлагане на тези избори;
15. Приветства намерението на украинското правителство да проведе парламентарни избори по-рано;
16. Принципно приветства идеята за провеждане на национален референдум за бъдещия статут и териториалното устройство на Украйна, както беше предложено от изпълняващия длъжността президент Александър Турчинов в телевизионното му обръщение от 14 април 2014 г.;
17. Приветства неотдавнашната резолюция на украинския парламент, в която се призовава за незабавното разоръжаване на всички незаконни сили за самоотбрана, и очаква нейното изпълнение;
18. Приветства готовността на Съвета да подпомогне Украйна в областта на реформата на сектора за гражданска отбрана и да предостави подпомагане за полицията и принципите на правовата държава, и да разгледа всички възможности – включително евентуална мисия по линия на ОПСО, а също и възможността за мисия за наблюдение на ЕС;
19. Изразява дълбоката си подкрепа за Украйна и нейния народ в тези трудни времена; приветства подписването на политическите глави на споразумението за асоцииране и последващото приемане на едностранни търговски мерки; призовава за подписването на пълното споразумение за асоцииране/задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия във възможно най-кратък срок и преди изтичане на едностранните търговски мерки;
20. Приветства обявяването от страна на украинското правителство на амбициозна програма за икономически и социални реформи и подчертава, че е изключително важно тя да бъде изпълнена бързо с цел стабилизиране и преодоляване на критичното финансово положение на страната; приветства решението на международните финансови институции и ЕС за предоставяне на значителна краткосрочна и дългосрочна финансова помощ на Украйна; припомня необходимостта от организиране и координиране на международна конференция на донорите, която следва да се свика от Комисията и да се проведе във възможно най-кратък срок;
21. Подкрепя условията, посочени от ЕС по отношение на така необходимите структурни реформи, които ще спомогнат за създаването на по-благоприятни условия за устойчив икономически растеж, подобряването на управлението на публичните финанси, развиването на мрежа за социална сигурност и борбата с корупцията; призовава за прозрачност при разходването на средствата на ЕС и ефективно наблюдение от страна на Комисията;
22. Обръща внимание на сериозното икономическо и социално положение в страната; призовава за мерки, които да придружат структурните реформи, с цел облекчаване

на настоящото положение, по-специално с оглед на най-уязвимите групи от населението;

23. Насърчава Украйна да продължи напред с курса си на политически реформи, в частност с конституционната реформа, която следва да бъде обект на широкообхватно и задълбочено разискване сред всички слоеве на украинското общество; приветства волята на украинското правителство да изпълни своите ангажменти, за да гарантира представителния характер на правителствените структури, като се отразява регионалното многообразие, да гарантира пълна защита на правата на лицата, които принадлежат към национални малцинства, да приведе законодателството на страната срещу дискриминацията в съответствие със стандартите на ЕС, да разследва всички нарушения на правата на човека и актове на насилие и да се бори с екстремизма;
24. Приветства решението на Комисията да създаде група за подпомагане на Украйна, която ще работи по изпълнението на „Европейската програма за реформа“;
25. Подкрепя усилията на украинското правителство, в тясно сътрудничество с ОССЕ и Съвета на Европа, да гарантира зачитане на законните права на рускоезичното население и други културни, национални и езикови малцинства, в съответствие с разпоредбите на Европейската харта за регионалните или малцинствените езици и Рамковата конвенция за защита на националните малцинства;
26. Отново призовава за създаването на независима комисия, която да разследва престрелките в Киев и трагичните събития на площад „Майдан“, включваща силен международен компонент и под надзора на Международната консултативна група към Съвета на Европа; приветства назначаването на трета страна към тази група, както и провеждането на първото ѝ заседание на 9 април 2014 г.;
27. Приветства подписването на политическите разпоредби на Споразумението за асоцииране и очаква бързото прилагане на автономните търговски преференции, приети от ЕС с цел преодоляване на периода до подписването на останалата част от споразумението, което включва задълбочено и всеобхватно споразумение за свободна търговия;
28. Приветства първоначалните мерки, приети от Комисията с цел да се даде възможност на Украйна да се справи с енергийна криза, в случай че Русия намали доставките на газ в страната, и настоятелно призовава Съвета и Комисията да подпомагат и подкрепят Киев в усилията му за разрешаване на дългогодишния спор с Москва във връзка с газа; подчертава спешната необходимост от силна обща политика за енергийна сигурност (енергиен съюз) с цел намаляване на зависимостта на ЕС от руски нефт и газ, включително разнообразяване на енергийните доставки, пълно прилагане на третия енергиен пакет и възможност за временно спиране на вноса на газ, когато е необходимо; застъпва становището, че газопроводът „Южен поток“ не следва да се изгражда, както и че на разположение следва да бъдат други източници на доставка; изразява убеждението си, че помощта на ЕС за Украйна в осигуряването на реверсивни доставки чрез по-нататъшно разнообразяване на снабдяването, повишена енергийна ефективност и ефективни междусистемни връзки с ЕС ще засили устойчивостта на Украйна срещу политически и икономически натиск; във връзка с това припомня стратегическата роля на Енергийната общност, чийто председател през 2014 г. е Украйна;

29. Призовава Съвета да упълномощи Комисията незабавно да ускори либерализацията на визовия режим с Украйна, така че да се постигне напредък по отношение на въвеждането на безвизов режим, като се следва примерът с Молдова; призовава междувременно за незабавно въвеждане на временни, много прости, евтини визови процедури на равнището на ЕС и на равнището на държавите членки;
30. Подчертава, че опасенията на Русия относно процеса на асоцииране на Украйна и на други източни съседни държави с ЕС трябва да бъдат разгледани и обяснени по подходящ начин, за да се намали страхът от нови геополитически разделителни линии на европейския континент; посочва, че всяка държава има право на свой собствен политически избор и че ангажиментът на ЕС с източните партньорски държави цели разширяване на просперитета и увеличаване на политическата стабилност, от което в крайна сметка ще има полза и Руската федерация;
31. Отново заявява, че споразуменията за асоцииране с Украйна и другите държави от Източното партньорство не представляват окончателната цел в отношенията им с ЕС; във връзка с това изтъква, че съгласно член 49 от Договора за Европейския съюз Грузия, Молдова и Украйна – като всяка една европейска държава – имат европейска перспектива и могат да кандидатстват за членство в Съюза, при условие че спазват принципите на демокрацията, зачитат основните свободи, правата на човека и правата на малцинствата и гарантират спазването на принципите на правната държава;
32. Призовава Съвета да подпише споразуменията за асоцииране и задълбочените и всеобхватни споразумения за свободна търговия между ЕС и неговите държави членки, от една страна, и съответно Молдова и Грузия; изразява своето одобрение за предложението за решение на Съвета относно временното прилагане на споразуменията за асоцииране между ЕС и Молдова и между ЕС и Грузия веднага след подписването им; настоятелно призовава генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз за ограничаване на процедурите за уведомяване след подписването на споразумението за асоцииране, така че временното прилагане да може да влезе в сила възможно най-скоро след подписването; заявява намерението си, в случай че всички изисквания бъдат изпълнени и впоследствие споразуменията бъдат подписани, да пристъпи към пълно ратифициране на споразуменията за асоцииране между ЕС и Молдова и между ЕС и Грузия, възможно най-скоро и преди края на настоящия мандат на Комисията; призовава за предоставяне на тези държави на необходимата допълнителна финансова помощ; призовава освен това за открит и открит диалог с Руската федерация, за да се положат усилия за изграждане на полезни взаимодействия, които биха били от полза за държавите от Източното партньорство;
33. Изразява особена загриженост по отношение на възобновяването на нестабилността в сепаратисткия регион на Приднестровието в Молдова; счита, че неотдавнашното искане от 16 април 2014 на самопровъзгласилите се органи в Тираспол Приднестровието да бъде признато от Русия за независима държава представлява опасна и безотговорна стъпка; припомня, че т.нар. референдум в автономната териториална единица Гагаузия беше против конституцията на Молдова и следователно незаконен; потвърждава пълната си подкрепа за териториалната цялост на Молдова и призовава всички страни спешно да възобновят разговорите във формат „5+2“, и призовава за издигането на статута на ЕС до ниво на партньор

за преговори с оглед постигане на мирно и трайно уреждане на въпроса;

34. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета, Комисията, правителствата на държавите членки, на президентите, правителствата и парламентите на Украйна, Грузия и Молдова, на Съвета на Европа, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа и на президента, правителството и парламента на Руската федерация.